Metsästys Hossan kansallispuistoa koskevassa laissa

Riistapäällikkö Jukka Keränen
Suomen riistakeskus

Asiantuntijalausunto

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta 16.2.2017

Aloite Hossan kansallispuistosta paikalliselta väestöltä 2012

- Aloitteen tarkoitus:
  - Uhka metsähakkuista Hossan alueella
  - Hossan metsät ja muu luonto suojellaan mutta silti säilytetään perinteiset, luontoa muuttamattomat luonnonkäyttömuodot, kuten kalastus, metsästys, marjastus, poronhoito ja retkeily

TAVOITTEENA "KOKO KANSAN KANSALLISPUISTO"

Peliä metsästysasioilla

- Viime hallituskaudella perustettiin kaksi kansallispuistoa
- Hossa jäi ulkopuolelle:
  - YM: Metsästysasiat
- Suomussalmen kunnan uusi aloite 2015 , jossa läpimenomahdollisuuksia yritettiin parantaa rajaamalla aloitteesta lupametsästys pois
  => Hossa voitti Porkkalan

~~"KOKO KANSAN KANSALLISPUISTO"~~

Hallituksen esitys metsästysjärjestelyistä Hossan kp:ssa

- Puistossa kuntalaisilla oikeus metsästää metsästyslain 8 §:n perusteella
- Lupametsästys kielletty
  - Poikkeus: Muutamalla puiston alueeseen liittyvä metsästysyhdistyksen ulkokuntalaisella jäsenellä hirven metsästysoikeus
  - Poikkeus: Paliskunnan ulkokuntalaisella osakkaalla oikeus luvanvaraisen riistaeläimen (suurpedon) poistamiseen

HALLITUKSEN ESITYKSESSÄ TARPEETTOMIA METSÄSTYSRAJOITUKSIA

Hossan alue on ollut merkittävä virkistysalue kauan

- Syksyisin tärkeänä kalastus-, metsästys-, marjastus- ja retkeilykohteena niin paikallisille kuin muualta tulleille
- Erityisen kipeää metsästysoikeuden menetys puiston alueella on Hossan seudulta poislähteneille
  - Suomussalmella ollut voimakas poismuutto
  - Vain kolmasosa ensimmäisen metsästyskorttinsa lunastaneista enää Suomussalmella
- Lupametsästyksen poisto vähentää kävijöiden määrää Hossan alueella, erityisesti myöhäissyksyllä, jolloin muita kävijöitä vähän

LUPAMETSÄSTYKSEN KIELTÄMISELLÄ NEGATIIVINEN VAIKUTUS IHMISTEN VIRKISTYSMAHDOLLISUUKSIIN JA ALUETALOUTEEN

Asetus Martinselkosen luonnonsuojelualueesta

3 § Metsähallituksen luvalla sallitut toimet

Martinselkosen luonnonsuojelualueella voidaan sen perustamistarkoitusta vaarantamatta metsähallituksen luvalla:

....

2) vähentää kasvi- tai eläinlajien yksilöiden lukumäärää, jos laji on lisääntynyt liikaa tai käynyt muuten vahingolliseksi;

---

5 § Erityisiä säännöksiä

Ympäristöministeriö voi sallia muitakin kuin 2 ja 3 §:ssä tarkoitettuja toimia, jotka eivät ole ristiriidassa luonnonsuojelualueen perustamistarkoituksen kanssa

METSÄHALLITUS EI OLE ANTANUT MARTINSELKOSEEN METSÄSTYSOIKEUTTA HUOLIMATTA SIITÄ, ETTÄ ALUE ON KUULUNUT OSANA SUURPETOJEN POIKKEUSLUPAA KOSKEVAAN PÄÄTÖKSEEN

Martinselkosen Is-alue, jossa suurpetojen metsästys kielletty

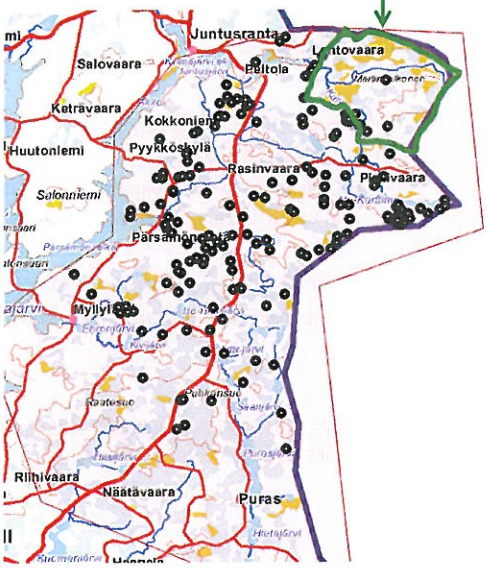

Alueelle tuli susipari kesällä 2015
Pennut 2016

Kartassa susien tappamat, löydetyt porot 1.6.2015 – 14.2.2017
Yhteensä 186 kpl

SUURPEDOT KÄYTTÄVÄT RAUHOITUSALUEITA PAKOPAIKKOINA

=> VAHINKOJA AIHEUTTAVIEN ELÄINTEN POISTAMISESSA ONGELMIA

OTE RIISTAVAHINKOREKISTERISTÄ HOSSAN SEUDULTA

SUURPETOJEN AIHEUTTAMAT TILASTOIDUT POROVAHINGOT VUOSINA 2012-2016

Karhu (ruskea)	76
Ilves (keltainen)	106
Ahma (vihreä)	207
Susi (musta)	304
Yhteensä	693

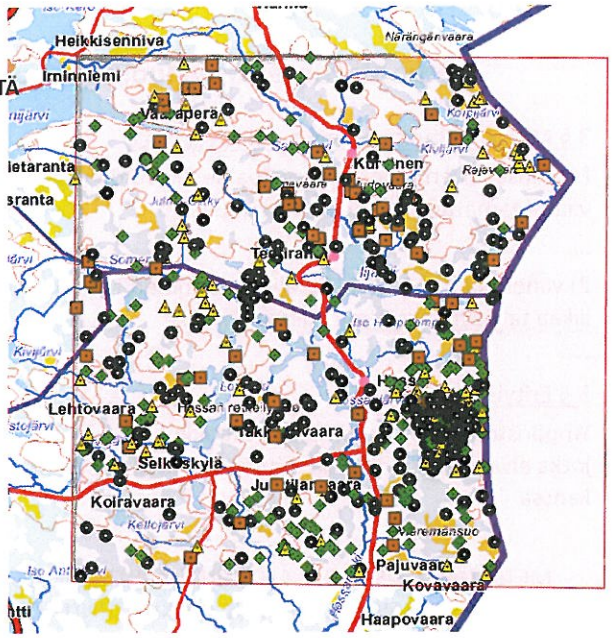

HOSSAN SEUDULLA SUURPEDOT AIHEUTTANEET ERITYISEN SUURET POROVAHINGOT

Suurpedot ja poronhoito Hossan kp:ssa

- Hallituksen esitys suurpetojen pyynnistä
  - Karhun keskeytysmetsästys vain kuntalaisilla
  - Suurpetojen poikkeusluvat vain kuntalaisilla ja paliskunnan osakkailla
    - Erikoisosaajia tarvitaan myös kunnan ulkopuolelta (suurpetokoirat)

- Jos suurpetojen poikkeuslupien käyttö edellyttäisi luonnonsuojelulain 15 §:n 1 momentin 3 kohdan soveltamista, poikkeusluvan saaja joutuisi hakemaan metsästysoikeuden puiston alueelle Metsähallituksen luontopalvelulta.
    - Saako poikkeusluvan saaja luvan Metsähallitukselta?
    - Jos saa, milloin lupa tulee ja millä ehdoilla?

HALLITUKSEN ESITYS VAIKEUTTAA VAHINKOA
AIHEUTTAVIEN SUURPETOJEN PYYNTIÄ HOSSAN ALUEELLA

Luonnonsuojelulaki ja kansallispuistoa koskeva laki

- Metsästysoikeudesta kansallispuiston alueella säädetään puistoa koskevassa laissa

Esim. Selkämeren kansallispuistoa koskeva laki

5 § Metsästys ja eläinkantojen sääntely

Selkämeren kansallispuistossa on luonnonsuojelulain 13 §:n rauhoitussäännösten estämättä sallittu harmaahylkeen metsästys. Kansallispuistoon liitettävillä yleisillä vesialueilla harmaahylkeen metsästys on sallittu siten kuin metsästyslain (615/1993) 7 ja 10 §:ssä säädetään. Vesilintujen syysmetsästys on 1 momentissa mainituin edellytyksin sallittu Metsähallituksen luvalla

LUONNONSUOJELULAKI EI OLE ESTEENÄ METSÄSTYKSEN
TARKOITUKSENMUKAISELLE JÄRJESTÄMISELLE

HALLITUKSEN ESITYKSEEN ON TEHTÄVÄ MUUTOKSIA

- Lupametsästys tulee sallia kansallispuiston alueella, koska sillä on positiivinen vaikutus ihmisten virkistysmahdollisuuksiin ja aluetalouteen
  - Kansallispuiston perustamistarkoitusta ei vaaranneta, koska Metsähallitus voi säädellä lupien määrää ja laatua
  - Perusteita ei ole sille, että paikallisille metsästysoikeus suodaan, mutta rajattua lupametsästystä ei sallita
  - Suurpetojen pyyntiä ei voi vaikeuttaa alueella, joka on porovahinkojen suhteen pahimpia alueita maassamme
  - Tarpeetonta byrokratiaa on vältettävä
  - Alkuperäistä ajatusta "koko kansan kansallispuistosta" tulee kunnioittaa
- Kansallispuiston metsästysluvat tulisi säätää erätalousjohtajan päätettäväksi luontopalvelujohtajan sijaan
- Lakitekstiin ja lain perusteluteksteihin on tehtävä tarpeelliset muutokset

SUOMEN RIISTAKESKUKSEN MUUTOSESITYKSET HALLITUKSEN ESITYKSEEN

3 §
Rauhoitussäännökset

Kansallispuistossa kielletyistä toiminnoista säädetään luonnonsuojelulain 13 §:ssä ja rauhoitussäännöksiä koskevista poikkeuksista mainitun lain 14 ja 15 §:ssä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen rauhoitussäännösten estämättä Hossan kansallispuistossa on niillä, joiden kotipaikka on metsästyslain 8 §:ssä tarkoitetussa kunnassa, oikeus luonnonsuojelulain 13 §:n estämättä metsästää kotikunnassaan kansallispuiston alueella. LISÄYS: Lisäksi edellä 1 momentissa tarkoitettujen rauhoitussäännösten estämättä Metsähallituksen erätalousjohtaja voi myöntää kansallispuiston alueelle metsästyslupia. POISTETAAN: ~~Kansallispuistossa toimivan paliskunnan osakkailla on kuitenkin kotikunnasta riippumatta oikeus luonnonsuojelulain 15 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun riistaeläinlajien yksilöiden luvanvaraiseen poistamiseen.~~ Kuusamon yhteismetsän osakaskunnalla on lisäksi oikeus metsästää hirveä Kuusamon kunnassa sijaitsevilla kansallispuistoon kuuluvilla alueilla.

4 §
Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 17 päivänä kesäkuuta 2017.

POISTETAAN: ~~Sen lisäksi, mitä 3 §:n 3 momentissa säädetään, hirveä saavat metsästää jäsenet sellaisissa metsästysyhdistyksissä, joiden metsästysalueet rajautuvat kansallispuistoon ja jotka ovat olleet rekisteröityneinä tämän lain tullessa voimaan.~~

LAIN PERUSTELUIHIN TEKSTIÄ SUOMEN RIISTAKESKUKSEN ESITYKSEKSESTÄ